

mulige Anvendelse; jeg erkender, at hele Udviklingen synes at føre det med sig, naar vi en Gang ere komne ind paa den Vej. Den sidste ærede Taler erkendte jo, at der i saa Henseende er gjort gode Fremstridt. Forskellen mellem den tidligere Behandling og den nuværende er vistnok den, at tidligere vilde man spare, idet man mente, at det var bedst, at Pengene bleve i Borgernes Lomme, da Borgerne bedst kunde gøre Anvendelse af dem; men nu mener man, at det gælder om at faa Pengene tilbage til Statsborgerne paa den bedst mulige Maade. Jeg er tilbøjelig til at tro, at vi ere komne noget for vidt i Retning især at benytte Pengene, og jeg haaber, at det vil blive anderledes naar vi en Gang vende tilbage til regelmæssige Forhold. Det maa vel ske tidligere eller senere; man kan vel ikke tænke sig, at vi skulle leve i Provisorierne i over 100 Aar, ja man kan vel ikke en Gang antage, at det vil være Tilfældet ved Aarhundredets Udgang. Jeg antager, at det vil hjælpe betydeligt til at faa et lidt mere parvorneligt System indført paa adskillige Punkter, naar Rigsdagen faar sin gamle Stilling tilbage i Henseende til Finansbevillinger, og navnlig naar ogsaa Folketinget faar den Del af Bevillingsmyndigheden, som med Rette kan tilkomme det.

Det er imidlertid ikke den eneste Forandring, der er sket med Karakteren af Finanslovsbehandlingen, den, som jeg her har berørt. Der er en anden lige saa kendelig og synlig. Det høje Ting erindrer jo godt, at i tidligere Tid, navnlig Tschernings Dage, blev der meget hyppig gjort den Paastand i Folketinget og ogsaa andet Steds, at Finansloven beherskede alle Love, at efter den maatte alle andre Love rette sig, og man kunde omendre Lovene ved Finansloven. Dette er aldrig blevet anerkendt af Landstinget. Folketinget prøvede at gøre det gældende i 1877 ved at opstille de bekendte fem Punkter, og det er lige saa bekendt, at navnlig Krieger mødte det med en meget energisk Modstand og udtrykkelig betonedes, at Finansloven kun skulde være et Overslag over Udgifter, der ere hjemlede ved Lov eller Sædvane, og dernæst indeholde de Bevillinger, som begge Ting kunne komme overens om. Det var det eneste, Finansloven maatte indeholde. Naar Tingene ikke kunde enes

om ny Bevillinger, udeblev de, men de førstnævnte Udgifter havde man den Pligt at bevilde. Det var Kriegers Paastand. Hvor vidt den i et og alt holder Stik, skal jeg ikke komme ind paa; men det kan vel siges, at dette Tings Paastand om Finanslovens Renshed gif sejrrig ud af Striden. Senere er der sket den Omvæltning, at, jeg vil ikke sige Landstinget, men Regeringen støttet af Landstinget, greb det Saaben, som Folketinget havde ment at kunne bruge. Man greb det allerede i 1885, da man ved Finansloven søgte at gennemføre Ting, som egentlig skulde gennemføres ved særlige Love. Det lykkedes ikke Regeringen den Gang, men senere lykkedes det. Jeg vil ikke sige, at det gennemføres sejrrigt; thi det vil jo først kunne siges, naar Provisorierne godkendes, hvad jeg haaber aldrig vil ske. Men det er dog altsaa i de senere Aar lykkedes at gennemføre mange Foranstaltninger, endogjaa en saa stor som Københavns Befæstning. Vi vide jo, at den ærede Krigsminister plejer baade i Ord og Handling at stille sig saaledes: Han forelægger først en særlig Lov om et eller andet, f. Eks. Københavns Befæstning, og naar den er forfattet, som han mener, et tilstrækkeligt Antal Gange, fører han den ind paa Finansloven og benytter Finansloven til at gennemføre, hvad han selv har erkendt kun bør gennemføres ved særlig Lov. Der er i Aar endogjaa gjort Tilløb til at gennemføre Organisationslove paa Forvarssænenets Omraade paa Finansloven i Stedet for ved særlig Lov; jeg haaber imidlertid, at det bliver ved Tilløbet. Jeg kan saaledes ikke se, at Finanslovens Behandling i den ikke ganske korte Arrække, hvori jeg har været Rigsdagen, har været ens.

Jeg skal nu gaa over til at omtale den finansielle Stilling, saaledes som jeg opfatter den. Jeg ved, at der er Medlemmer i dette Ting, som ikke ere uden Bekymring for, at hele vor finansielle Stilling skulde være mindre holdbar. Jeg skal derfor med et Par Ord søge at gøre klart, som jeg tror aldeles upartist, hvorledes den efter min Opfattelse er efter de Rilder, der ere tilgængelige, og de Rilder ere jo ganske gode. Efter det Finanslovsforslag, som blev forelagt af den høje Regering, var der et Understud af 4,612,782 Kr. 20 Ø., for at tage det ganske nøjagtigt, men det var kun et nominelt Understud, idet